

תאריך הגשה: ב"ה, _____

טופס בקשה לועדת האתיקה לאישור מחקר

א': פרטי הסטודנט החוקר והמחקר

1. שם הסטודנט החוקר: _____ לתואר: _____

דואל: _____

טלפון נייד: _____

2. מרצה/ מנחה אחראית: _____

3. נושא המחקר: _____

ב': פרטים נוספים

1. האם ההצעה אושרה ע"י הועדה לתואר שני/ הועדה לתואר שלישי

לא ☐

כן ☐

2. האם יש בידך אישורים לערוך את המחקר (לדוג' המדען הראשי במשרד החינוך/ ועדת הלסינקי) המתייחסים להיבטים האתיים של עריכת המחקר?

לא ☐

כן (במידה ויש, נא לצרף את האישורים הרלוונטים).

3. האם איסוף הנתונים החל?

לא ☐

□ כן

הצהרת הסטודנט החוקר

אני הח"מ מתחייב/ת לערוך את המחקר בהתאם לתקציר הליך המחקר המצ"ב, לפי כללי האתיקה המקובלים בתחום המקצועי ובאוניברסיטת בר אילן, תוך שמירה על סודיות ועל הוראות כל דין.
כמו כן, אני מתחייב/ת להסביר למשתתף/ת במחקר את מהות המחקר, לוודא שהבין/ה את ההסבר, ולקבל מראש את הסכמתו/ה בכתב של המשתתף/ת על גבי טופס ההסכמה מדעת המצ"ב.

תאריך

חתימה

שם הסטודנט החוקר

הצהרת המרצה/המנחה האחראי למחקר

אני הח"מ מתחייב/ת שהמחקר הנערך בהנחייתי ייעשה בהתאם לתקציר הליך המחקר המצ"ב ולפי כללי האתיקה המקובלים בתחום המקצועי ובאוניברסיטת בר-אילן.

תאריך

חתימה

שם המרצה/המנחה

חלק א: נהלי הפנייה לוועדת האתיקה של בית הספר לחינוך

נוהל פנייה לוועדת האתיקה מתקיים בשני שלבים:

בשלב ראשון מטופלים ענייני האתיקה של מחקרי הסטודנטים על ידי **המנחים עצמם**. בעת הגשת הצעת המחקר (תואר שני/ תואר שלישי) תוגש ההצעה עם הבקשה חתומה על ידי הסטודנטים החוקרים והמנחים מבלי שוועדת האתיקה תטפל ישירות בבקשה. הבקשה מתייחסת לנושאים המרכזיים של תחום האתיקה ומאפשרת בירור ממוקד של הנושא בין המנחה לסטודנט החוקר (ראה 'טופס נלווה להצעת המחקר' בהמשך המסמך).

באשר לאישורי המנחים ברצוננו להדגיש באופן כללי את חשיבותם של מספר גורמים אליהם ראוי להתייחס. אלו כוללים נושאים הקשורים למחקרים ניסויים ומחקרים מתאמיים, קבלת אישור הורים כשמדובר בקטינים והסכמה מודעת, התאמת המערך המחקרי וכלי המחקר לרמה ההתפתחותית של המשתתפים, קבלת אישור מוסדות ורשויות רלוונטיים, מתן אפשרות לסירוב השתתפות או הפסקת המחקר בכל שלב מבלי לחשוש או להיפגע, שמירה על אנונימיות המשתתפים, ניהול רשומות ושמירתם בהתאם לחוק. נפנה את תשומת לב המנחים ותלמידי המחקר לכללי האתיקה כפי שנוסחו ב – APA Ethical Principles of Psychologists and Code of Conduct, ובניסויים בעלי השלכות רפואיות למסמך 'תקנות בריאות העם (ניסויים רפואיים בבני אדם התשמ"א, 1980). מסמכים אלו נמצאים בתיקיית ועדת האתיקה, תחת קטגוריית טפסים באתר ביה"ס לחינוך.

בשלב השני מנחים שיבקשו (מסיבות שונות) את אישור ועדת האתיקה של ביה"ס לחינוך, יגישו לוועדה את הבקשה באמצעות 'טופס בקשה לוועדת האתיקה לאישור מחקר'. יש לצרף את כל האישורים הרלוונטיים לפי ההוראות בטפסים הנ"ל.

חברי סגל שידרשו לאישור הועדה על מנת לקדם את מחקריהם ברשות המחקר האוניברסיטאית ובמקומות נוספים יחלו את 'המסע' בוועדת האתיקה של בית הספר לחינוך ולאחר מכן יצטרפו לפנות לוועדת האתיקה האוניברסיטאית שרק היא

המוסמכת להנפיק את האישור המוסמך. למותר לציין שהועדה האוניברסיטאית לא תדון בפניות שלא עברו את הועדה הבית ספרית.

תהליך הפנייה

1. את הטפסים יש להגיש לידי הגב' חבצלת שרעבי, במסגרת לימודי תואר שני, ולידי הגב' דיאנה לויטן במסגרת לימודי תואר שלישי. כמו כן, יש לשלחם **בדוא"ל** לידי שרון (toar2edu@biu.ac.il) / דיאנה (toar3edu@biu.ac.il).
2. הועדה בהרכבים שונים תדון בבקשות שיוגשו ע"י המנחה והסטודנט בטופס נוסף 'טופס בקשה לועדת האתיקה לאישור מחקר' אשר ישלחו במייל לגב' חוה גואטה guetah@biu.ac.il במייל ותגיש לסטודנט/חבר הסגל תגובה בכתב.
3. במידה והאישור ניתן בתנאי או אם לא אישרה הועדה את הבקשה, יש להגיש בקשה מתוקנת בהתאם להערות. בתודה על שיתוף הפעולה.
יו"ר ועדת האתיקה – ד"ר סיגל עדן.
חברי הועדה: ד"ר מני יערי, פרופ' אלי הולצר, פרופ' דוד פסיג, ד"ר פסקל בן-עוליאל, ד"ר ניר מדג'ר, פרופ' יוסי הראל-פיש, ד"ר ענת מועד וד"ר מרים אלפסי.

ב"ה, תאריך: _____

אל

ד"ר סיגל עדן

יו"ר ועדת האתיקה

ביה"ס לחינוך, אוניברסיטת בר-אילן

אני הח"מ, מצהיר בזאת כי קראתי את נהלי הפנייה לוועדת האתיקה של בית הספר לחינוך.

תאריך

חתימה

שם הסטודנט/ית החוקר/ת

חלק ב: טופס נלווה להצעת המחקר - אישור כללי האתיקה ע"י המנחה והמונחה

חלק א: פרטי הסטודנט החוקר והמחקר

1. שם הסטודנט החוקר: _____ לתואר: _____

דואל: _____

טלפון נייד: _____

2. מרצה/ מנחה אחראית: _____

3. נושא המחקר: _____

4. מטרת המחקר: _____

5. תקציר הליך המחקר (מספר המשתתפים, גיל, מין, קריטריונים להכללה, משך המחקר וכו')

(נא לצרף בדף נפרד-עד עמוד אחד)

6. התועלת הצפויה מהמחקר (תיאורטית ויישומית):

חלק II: הסכמה למחקר

1. האם משתתפי המחקר/ אפוטרופוסים חותמים על טופס הסכמה?

כן. (נא לצרף טופס הפנייה והסכמה מוצעת, דוגמא באתר ביה"ס לחינוך, תחת תיקיית טפסים) ☐

כן. הורים או אפוטרופוסים אחרים (נא לצרף טופס הפנייה והסכמה מוצעת, דוגמא) ☐

באתר ביה"ס לחינוך, תחת תיקיית טפסים)

_____ ☐ לא. נמק'י: _____

2. אם המשתתפים אינם יכולים לחתום (קטינים, אנשים בעלי פגיעה מנטאלית הזקוקים לאפטרופוס וכו'), האם תבקש/י חתימה מהאפטרופוס של משתתפי המחקר על טופס ההסכמה?

_____ ☐ כן. (נא לצרף מסמכים מתאימים)

_____ ☐ לא. נמק'י: _____

3. האם קיים קשר בין הסטודנט החוקר לבין המשתתף שעלול להעמיד לחץ על חופש בחירתו להשתתף במחקר?

_____ ☐ לא

_____ ☐ כן. פרט'י: _____

חלק III: אי-נעימות של משתתפי המחקר

1. האם משתתפי המחקר צפויים לחוות אי-נוחות וסבל פיזי במהלך המחקר בטווח הקצר או בטווח הארוך?

_____ ☐ לא

_____ ☐ כן. פרט'י: _____

2. האם משתתפי המחקר צפויים לחוות אי-נוחות וסבל פסיכולוגי במהלך המחקר?

_____ ☐ לא

_____ ☐ כן. פרט'י: _____

3. אם ענית "כן" באחת מהשאלות הקודמות הסבר/י ונמק/י מדוע המחקר חייב לדעתך לכלול מרכיבים אלו, ותאר/י מה ייעשה כדי לצמצם סכנות אלו.

חלק IV: רמייה והטעיה

1. האם המחקר מערב רמייה/הטעיה של המשתתפים?

לא ☐

כן. פרט/י: ☐

2. תאר/י והסבר/י מדוע **אי אפשר** לבצע את המחקר מבלי לרמות/ להטעות את המשתתפים. רצוי להביא דוגמאות מהספרות למחקרים שהשתמשו בטכניקה דומה.

חלק V: הסבר למשתתפים לפני/ אחר ביצוע הריאיון או מילוי השאלון ופיצוי על השתתפות במחקר (יש לצרף את השאלון/ שאלות של ראיון מובנה)

1. האם יינתן למשתתפים הסבר על מטרות המחקר לפני/ אחר ביצוע הריאיון או מילוי השאלון?

לא ☐

כן. פרטי: ☐

2. האם המשתתפים מקבלים תגמול על השתתפותם במחקר?

כן. פרטי איזה פיצוי: ☐

לא. פרטי מהו הבסיס להשתתפות במחקר: ☐

חלק VI: סודיות

1. האם נתוני המשתתפים כוללים פרטים מזהים כלשהם מלבד מספר משתתף? (כולל הקלטות, צילומי וידאו).

לא ☐

כן. פרטי: ☐

2. אלו אמצעים ינקטו לשמירת סודיות הנתונים?

חלק VII: יכולת המשתתף לעזוב את המחקר לפני סיומו

1. האם יובהר למשתתפים כי הם יכולים לעזוב את המחקר לפני סיומו?

כן ☐

לא. מדוע? ☐

2. האם עזיבת המחקר לפני סיומו כרוכה בהפסד כלשהו מצד המשתתף (למשל, אי קבלת נקודות זיכוי או כסף)?

לא ☐

☐ כן. פרטי מהו ההפסד ונמק/י מדוע. _____

הצהרת הסטודנט החוקר

אני הח"מ מתחייב/ת לערוך את המחקר בהתאם לתקציר הליך המחקר המצ"ב, לפי כללי האתיקה המקובלים בתחום המקצועי ובאוניברסיטת בר אילן, תוך שמירה על סודיות ועל הוראות כל דין.
כמו כן, אני מתחייב/ת להסביר למשתתף/ת במחקר את מהות המחקר, לוודא שהבין/ה את ההסבר, ולקבל מראש את הסכמתו/ה בכתב של המשתתף/ת על גבי טופס ההסכמה מדעת המצ"ב.

שם הסטודנט החוקר _____ חתימה _____ תאריך _____

הצהרת המרצה/המנחה האחראי למחקר

אני הח"מ מתחייב/ת שהמחקר הנערך בהנחייתי ייעשה בהתאם לתקציר הליך המחקר המצ"ב ולפי כללי האתיקה המקובלים בתחום המקצועי ובאוניברסיטת בר-אילן.

שם חבר הועדה: _____ תאריך: _____

קריטריונים להערכה-ועדת אתיקה

1. שם הסטודנט/ית ו/או החוקר/ת: _____

2. נושא המחקר: _____

האם יש התייחסות נאותה לשאלות/ נקודות הבאות:

Bar-Ilan
University

3. מי יחתום על טופס הסכמה? האם יש צורך אתי לקבלת הסכמת הורים (פסיבית או אקטיבית) והאם צורך זה מטופל בהצעה?

4. האם קיים קשר בין הסטודנט החוקר לבין המשתתף שעלול להעמיד לחץ על חופש בחירתו להשתתף במחקר?

5. האם משתתפי המחקר צפויים לחוות אי-נוחות וסבל פיזי במהלך המחקר בטווח הקצר או בטווח הארוך?

6. האם משתתפי המחקר צפויים לחוות אי-נוחות וסבל פסיכולוגי במהלך המחקר?

7. האם המחקר מערב רמייה/הטעיה של המשתתפים?

Bar-Ilan
University

8. האם יינתן למשתתפים הסבר על מטרות המחקר לפני ביצוע הריאיון או מילוי השאלון? אם לא, האם ניתן נימוק מספק?

9. האם המשתתפים מקבלים תגמול על השתתפותם במחקר?

10. האם נתוני המשתתפים כוללים פרטים מזהים כלשהם מלבד מספר משתתף? (כולל הקלטות, צילומי וידאו).

11. האם יש אמצעים לשמירת סודיות הנתונים?

12. האם יובהר למשתתפים כי הם יכולים לעזוב את המחקר לפני סיומו?

13. האם עזיבת המחקר לפני סיומו כרוכה בהפסד כלשהו מצד המשתתף (למשל, אי קבלת נקודות זיכוי או כסף)?

נקודות נוספות:

החלטה:

המחקר: ☐ אושר ☐ אושר בתנאי ☐ לא אושר

נימוק כאשר ניתן אישור בתנאי או כאשר הבקשה לא אושרה:

14. האם ניתן אישור להצעת המחקר על ידי גורמים כגון משרד החינוך?

תאריך: _____

החלטת ועדת אתיקה של ביה"ס לחינוך

שם הסטודנט/ית: _____ תואר _____

שם המרצה/המנחה: _____

שם חבר הסגל החוקר: _____

שם המחקר: _____

המחקר: ☐ אושר ☐ אושר בתנאי ☐ לא אושר

נימוק כאשר ניתן אישור בתנאי או כאשר הבקשה לא אושרה:

על החתום,

חברי ועדת האתיקה:

חתימה: _____

שם: _____ חתימה: _____ שם: _____